

סוג הבדיקה: בגרות
מועד הבדיקה: קיץ תש"ג, 2020
מספר השאלה: 8281

ספרות עברית וכללית

הוראות לנבחן

א. משך הבדיקה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלה ופתחה הערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון: רומיון ונובללה

פרק שני: דרמה

פרק שלישי: סיפור קצר

פרק רביעי: שירה (שירת ימי הביניים, שיר שלא למד, שירת ביאליק, שירת נתן אלתרמן)

הפרק הראשון (רומיון ונובללה – 32 נקודות) הוא חובה.

משלושת הפרקים השני, השלישי והרביעי יש לבחור בשני פרקים, ולענות על השאלות לפי ההוראות בכל פרק (כל פרק – 34 נקודות).

ג. חומר עוז מותר בשימוש: רשימת יצירות

ד. הוראות מיוחדות: (1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחורת לענות עליה.

(2) לנבחנים אינטראקטיביים: חוובה לצרף למחברת הבדיקה את רשימת היצירות שנלמדו.

לנבחנים אקסטרניים ונבחני משנה: תימסר רשימת יצירות.

(3) אין להציג באמצעות אותה היצירה בכמה תשובות.

(4) שים לב לכתב, לכursive, לפיסוק ולכלי הדקוק.

כתב במחברת הבדיקה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיווטה.
כתבת טיווטה בדףיים שאינם במחברת הבדיקה עלולה לגרום לפסילת הבדיקה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – רומאן ונובל

שם לב: פרק זה הוא חובה.

ענה על אחת מן השאלות 1-3 (32 נקודות).

שים לב: על שאלות 1-2 אפשר לענות גם על פי הרומאן "1984" מאת ג'ורג' אורוול.

1. תאר מערכת יחסים בין שתי דמויות ברומאן או בנובלה שלמדת. בתשובהך תוכל לכתוב על ההיבטים הבאים:

- המקרב והמפריד בין הדמויות
- המכשולים העומדים בדרכן של הדמויות
- תלות או אי-תלות של הדמויות זו בזו

2. מניעים נפשיים ושיקולים חברתיים, כלכליים ופוליטיים המשפיעים על ההתנהבות של דמויות ביצירות ספרות רבות.

הסביר והדגם מה הם המניעים ומה הם השיקולים המשפיעים על ההתנהבות של דמות מרכזית ברומאן או בנובלה שלמדת.

1984 / ג'ורג' אורוול

3. ברומאן זה מתואר ניסיון להיאבק במשטר טוטליטרי באמצעות אהבה.
הסביר והדגם קביעה זו.

פרק שני – דרמה

אם בחרת בפרק זה, ענה על אחת מן השאלות 4-9 (34 נקודות).

4. טרגדיות של סופוקליס: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך"; טרגדיות של שקספיר: "המלך ליר", "מקבתת", "אותלו", "רומייאו ויוליה"

הטרגדייה מגוללת את סיפור נפילתו של הגיבור הטרגי.

- א.** תאר את תהליך הנפילה של הגיבור בטרגדייה שלמדת, והסביר מה גרם לה. (22 נקודות)
- ב.** לדעתך, מה אפשר ללמוד מסיפורו של הגיבור הטרגי על חיי האדם? הסבר והדגם את דבריך. (12 נקודות)

5. אנטיגונה / סופוקליס

- א.** הצג את הקונפליקט המרכזי בטרגדייה "אנטיגונה". לדעתך, האם יש מנצח ומנצח בكونפליקט זה? נמק את דבריך. (22 נקודות)
- ב.** לדעתך, האם הקונפליקט שכתבה עליו בסעיף א רלוונטי גם לימיינו? נמק והדגם את דבריך. (12 נקודות)

אדיפוס המלך / סופוקליס

- 6.** בטרגדייה אדיפוס המלך יש יסודות המאפיינים ספרי בלשים (חקירה, ליקוט רמזים, רצון לחשוף את הפושע ולפענחו עלומה, סיום מפתיע). כיצד יסודות אלה באים לידי ביטוי בטרגדייה זו? הסבר את תרומתם לבניית משמעות הטרגדייה.

7. טרגדיות של שקספיר: "המלך ליר", "מקבתת", "אותלו", "רומייאו ויוליה"

תאר שתי נקודות מפנה בטרגדייה של שקספיר שלמדת. כתוב מדוע לדעתך הן נקודות מפנה, והסביר את תרומתן להנעת העלילה ולאפיון הדמויות.

מחזה מודרני

- 8.** תאר דמות של אישה במחזה המודרני שלמדת, והסביר מה אפשר ללמוד על דמות זו ועל החבורה הסובבת אותה מן הקשרים שלה עם גברים במחזה.

- 9.** כיצד מוסכמת חברתיות וערכים באים לידי ביטוי במחזה המודרני שלמדת? הסבר והדגם את דבריך. (22 נקודות)
- מהי לדעתך העמדה של מחבר המחזאה בנוגע למוסכמת החברתיות וערכים שכתבה עליהם בסעיף א?
- אם אתה מסכימים עם עמדה זו? נמק והדגם את דבריך. (12 נקודות)

פרק שלישי – סיפור קצר

אם בחרת בפרק זה, ענה על שתיים מן השאלות 10-12 (לכל שאלה – 17 נקודות).
אין להציג/amצעות אחרות מאשר בכמה תשובות.

שים לב: על שאלות 10-11 אין לענות על פי הספר "חלום בדמי כבוד" מאת גרמאו מניגיסטו.

10. לרבים מן הפרטים המוזכרים בספר קצר יש משמעות סמלית מלבד המשמעות הגלוייה שלהם. הצג מסיפור קצר שלמדת שני פרטים שיש להם משמעות סמלית, והסביר את תרומתם לאפיון הדמויות ולבנייה משמעות הספר.
11. דמויות בספרים קצריים רבים נתונות במצוקה.
א. ממה נובעת המצוקה של הדמות המרכזית בספר קצר שלמדת? האם המצוקה נובעת מן האופי שלה, מן החבורה הסובבת אותה, מנסיבות החיים שלה, או שמא היא נובעת משילוב של גורמים אלה? הסבר והדגם את דבריך.
(11 נקודות)
- ב. האם הדמות שכתבת עליה בסעיף א' נחלצת מן המצוקה שלה? הסבר והדגם את דבריך. (6 נקודות)
12. חלום בדמי כבוד / גרמאו מניגיסטו
לפניך משפט הסיום בספר "חלום בדמי כבוד". קרא אותו, וענה על השאלה שאחריו.
טובה שבעתים התפכחות מאשליה מאשר חלום אוטופי.
הסביר כיצד משפט זה מתקשר לסיפור כולם. הדגם את דבריך.

פרק רביעי – שירה

(שירת ימי הביניים, שיר שלא נלמד, שירת ביאליק, שירת נתן אלתרמן)

אם בחרת בפרק זה, ענה על שתיים מן השאלות 13-23:

על שאלה אחדת משירת ימי הביניים או שיר שלא נלמד (שאלות 13-16)

ועל שאלה אחדת משירת ביאליק או משירת נתן אלתרמן (שאלות 17-23)

(לכל שאלה – 17 נקודות).

ענה על אחדת מן השאלות 13-16.

שירת ימי הביניים

13. קרא את השיר של פיניך, וענה על שני הסעיפים א-ב' הבאים.

לבבי בمزorgh / יהודה הלוי

לבי בمزorgh ואנכי בסוף מערב – / איך אטעמה את אשר אכל ואיך ייעגב?
אי'קה אשלם נזרי ואסרי, בעוד / ציון בחבל אדום ואני בכבול ערבית
יקל בעני עזוב כל טוב ספרד, כמו / יקר בעני ראות עפרות דבר נחברת

- א. על פי שיר זה, מהי השאלה של המשורר, מה הם המכשולים המקשימים עליו להגישים את השאלה, ומהי התגובה שלו לנוכח מכשולים אלה? הסבר והדגם את דבריך. (11 נקודות)

- ב. בחר שתיים מדרצי העיצוב בשיר, והסביר את תרומתן לבניית הרעיון המרכזי בשיר. (6 נקודות)

14. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

יפה נוף / יהודה הלוי

יפה נוף, מושך תבל, חוריה למלחה רב, / לך גקספה נפשי מפארתי מערב!
המון רחמי נכמר כי אזכור קדם, / כבזק אשר גלה ונונה אשר חבר.
ומי יתני על בנפי נשרים, עד / ארזה בדמעתי עפרה ויתערבי!
דרשתיה, ואם מלכה אין בה ואם במקום / צרי גלעד – נחש שורף וגם עקרב.
הלא את אבניה אחונן ואשיקם / וטעם רגビיך לפי מדבש ערב!

א. על פי שיר זה, מהי המשאלת של המשורר, מה הם המכשולים המקשימים עליו להגשים את המשאלת, ומהי התגובה שלו לנוכח מכשולים אלה? הסבר והדגם את דבריך. (11 נקודות)

ב. בחר בשתיים מדרכי העיצוב בשיר, והסביר את תרומתן לבניית הרעיון המרכזי בשיר. (6 נקודות)

15. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

הבא מבול / יהודה הלוי

הבא מבול ולשם תבל חרבבה? / אין לראות פנוי ארץ חרבבה,
אין אדם ואין תה ואין עוף – / הסף הפל ולשכובו מעצבה?
ובראותם בר ושווקה לי מנוקה, / ואرض חרבבה לי ערבה.
ואשיגים לכל עבר – אין כל, / אבל מים ולשימים ותבה,
ולויתנו בהרתווח מצולחה, / ואחشب כי תחום יחשב לשיבחה.
ולב הים יכחש באננה, / פאלו היא ביד הים גנבה!
נים יערף – ונפשי פעלן, כי / אלי מקודש אללהך קרבבה.

א. על פי שיר זה, מהי המשאלת של המשורר, מה הם המכשולים המקשימים עליו להגשים את המשאלת, ומהי התגובה שלו לנוכח מכשולים אלה? הסבר והדגם את דבריך. (11 נקודות)

ב. בחר בשתיים מדרכי העיצוב בשיר, והסביר את תרומתן לבניית הרעיון המרכזי בשיר. (6 נקודות)

שיר שלא נלמד

16. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הטעיפים א- ב שאריהם.

מחוץ לעונות / שיח'ה חליוה*

תרגום מערבית: שיח'ה חליוה

בחזרה נגעה אמי להנימך דלי בפתח הארכ' פלנו. בבקיר היתה רוחצת את פני ואומרת: מי הגשם
טובים לעור פניהם.

בפעם היתה מסתננת ואוספת את לבני אשר תלמידי על חבל הקביסה ואומרת:
אייז בושה! עוגרים ושבים רואים את לבנייה!
אין עוגרים ואין שבים רק עדר צאן ורועה עורה.

באביב היתה נושאת את קולי בשירה והיא היתה נזפת بي: כי עם השגנון שלקה.
ואני רוזפת שגנון ואזק. מזו התאהבתי בשירה.
בסתו לא היה דבר מעניין.

בין העונות נגעה לומר: צרייך לזכור את הקנפים שצומחות ליידה,
ונאל תשרי את עין אחיך ליד חבריך (כלומר: אל תבישי אותו).
מחוץ לעונות למדתי לעוף.

- א. תאר את היחס של האם כלפי בתה, כפי שהוא בא לידי ביטוי בשיר כולם. (11 נקודות)
ב. הסבר את התרומה של השורה האחורייה בשיר לבניית משמעותו. (6 נקודות)

* שיח'ה חליוה – משוררת, סופרת ואשת חינוך. זוכת פרס "אלמלתקה" לסיפור הקצר, 2019.

מספריה: **הזהמנה C345**, מחוץ לעונות למדתי לעוף.

השיר התפרסם בכתב העת המקוון "המוסך", בתאריך 28/12/2017.

עונה על אחת מן השאלות 17-23.

שירת ביאליק

17. קרא את השיר שלפניך, ועונה על השאלה שאחריו.

הכִּינִיסִינִי תְּחַת כֶּנֶּפֶת / חיים נחמן ביאליק

ב' 1   הַכִּינִיסִינִי תְּחַת כֶּנֶּפֶת,

וְהִי לֵי אָם וְאַחוֹת,

וְהִי חִימָקָעַ מַקְלָט רָאשִׁי,

חוֹתְּפָלוֹתִי הַנְּדָחוֹת.

ב' 2

וְבָעֵת רַחֲמִים, בֵּין הַשְּׁמָשׂוֹת,

שְׁחִי וְאַגְלָל לְה סּוֹד יִסּוּרִי:

אוֹמְרִים, יְשַׁבְּעוֹלָם נְעוּרִים –

הַיְּכֹן נְעוּרִי?

ב' 3

וְעוֹד רֵז אָחֵד לְה אַתְּנוֹדָה:

גְּנֻפְשִׁי גִּשְׁרָפָה בְּלַבְבָּה;

אוֹמְרִים, אַהֲבָה יְשַׁבְּעוֹלָם –

מַה-זָּאת אַהֲבָה?

ב' 4

הַכּוֹכְבִּים רַמְוֹ אָוֹתִי,

הַיְּה חִלּוֹם – אֵךְ גַּם הַוָּא עַכְרָ;

עַתָּה אֵין לֵי כְּלָום בְּעוּלָם –

אֵין לֵי דָבָר.

ב' 5

הַכִּינִיסִינִי תְּחַת כֶּנֶּפֶת,

וְהִי לֵי אָם וְאַחוֹת,

וְהִי חִימָקָעַ מַקְלָט רָאשִׁי,

חוֹתְּפָלוֹתִי הַנְּדָחוֹת.

הנאמר בבייט הראשון ובשתי השורות הראשונות בבייט השני בשיר מעורר בקורא ציפייה שהמשר השיר ישמיע המשורר
VIDOI אהבה באוזני הנמענת.

האם ציפייה זו מתממשת בהמשך השיר? הסבר והדגם את דבריך.

18. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחורי.

אפרת / חיים נחמן ביאליק

וְהַנֶּה נִקְלָעָה אַפְרָת כְּפֹרָה בְּקַצָּה
שַׁעַר מַחְלֵפֶת הַמִּפְזָה עַל הַמִּקְרָעָת,
וְכִמוֹ רַמְזָה לֵי: בְּחוֹר, קֻם שְׂקָה־לָה, וְדַמָּה
אֲלֵי אַפְרָת!

אוֹלָם אַת – הַהְרָגְשָׁת בְּאַפְרָת זֹבֵי?
הַהְרָגְשָׁת, כִּי גַּס־נְפָשִׁי נִתְוַנָּה בְּשָׁבֵי,
וּמִפְרָרָת וְתַלְוָה, וּמִצְפָּה לִישּׁוּה
בְּמַחְלֵפֶת הַקְּלוּעָה?

בית 4

כָּל־הָעוֹלָם טוֹבָע בָּאוֹר וּבָשֵׁיר,
אוֹצְרוֹת חַיִים לְאִשְׁעָרָתִים מִסְבֵּיב מַתְרָחָשִׁים,
וּבְמַשְׁעָל הַגְּמַתָּח בֵּין יְעָר וְגַנְיוֹ
שְׁנִינוּ הַוְלָכִים וּמַחְשִׁים.

אֲנוֹ הַוְלָכִים וּהַוְלָכִים, לְשִׁבְילֵנוּ אֵין חָא,
אֲפָפָנוּ שְׁבָלִים, כְּתָרוּנוּ אַפְרָת,
וּבְחַנִּיתּוֹת שְׁלִזְחָב יַפְגַּעַנוּ כָּל־עַז
וּבְצָאָלִי צְמָרוֹת.

וּבְעַינֵּךְ שׁוֹב אֲצִיז וְאַבְקָשׁ שֶׁם תְּשׁוּבָה –
וּכְבָתָחָלה הֵן אֲנוּעוֹת, שְׁתִי יְוִי הַחֲנוֹן
מַה־לִי אֲנִיעָות עַיִינֵךְ – וּמַחְלֵפֶת מִשְׁוּבָה,
הִיא אָוּמָרָתְךָ לֵי: הֵן!
מִהָּרִי, מִהָּרִי, אֲחֹתִי, נִבְואָה הַיּוֹרָה,
תִּמְתַּחַת חַפֶּת אֲשֶׁרְיוֹ לְהֵי כָּל־נְפָשִׁי אֲפִיקָה,
וְאֲתִכְלִי־אֲהַבָּתִי הַתְּלִוָּה בְּשָׁעָרָה
גְּנִימָה שְׁנִינוּ בְּנָשִׁיקָה.

בית 5

הַדְמָוֹת כָּרוֹב אֵם עַב קְלָה בְּרוּם עוֹלָם רַפְרָפה?
אָק גַּס־הִיא חִיש הַפְּלִינָה לְמִדִּינַת הַיִם –
וְאֲתִיהָרָהוּרִי הַטְּהוֹר כָּמוֹהָ וּרְם
נְשָׁאָה עַמָּה לְנִצְחָה עַל־כְּתָפָה.
וּשׁוֹב זָהָר רְקִיעָה, וּשׁוֹב תְּכִלָּת בְּלִיסּוֹף,
אֲתִ הַוְלָכָת בְּרָאֵשׁ וְאֲנִי כָּרוֹק אֲחָרָה,
וּבְקָמוֹתָיו הַמְּלָאֹת הַשְּׁתְּרָעָה הַנוֹּפָה,
וְהַכְּל בְּהִיר בּוֹ כְּמוֹ בְּעַינֵּךְ.

רָגַע אֲחֵד לֵי נִדְמָה: בִּירוּר הַלִּז,
הַמְּאָפִיל וּמְשִׁיב צְנַתוֹ עַלְיָנוֹ,
גְּנוֹנוֹ מִטְמָנוֹ מִסְתָּרִים, הַמְּשָׁפֵר מִאֵז
וּמִעוֹלָם לְשְׁנִינוּ –
פְּתַחַם רַחֲפָה הַקְּמָה – וּמִפָּה אֲלִיָּפָה
עַבְרָר רְשִׁיט קְרָנִים עַל־פָּנֵי הָאָוֹקְנָוָס.
הָוּ, מַי הַשְּׁלִיג עַלְיָנוֹ – וּבְשָׁפָע כֵּזה,
חִיל אַפְרָות לְבָנוֹת?

תאר את הופעותיה של הציפורות בשיר, והסביר את תפקידה בעיצוב החוויה של המשורר.

19. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

עם דמדומי החמה / חיים נחמן ביאליק

ב' 4 הם האיים הרחוקים, העולמות הנגבוהים
וז בחלומות ראיינו;
שעשותנו לזרים תחת כל השרים,
וחיינו - לגיהנם.

ב' 1 עם דמדומי החמה אל-המלון נא-געשי
ונעלוי התרכזקי,
לפת' היטב צנאר, שימי ראשך עלי-ראשי -
ויכה עמי תדבק.

ב' 5 היפה אַיִ-הָזֵב זו צמאננו אליהם
כאל אָרֶץ מזלקת;
שפְּלִיכּוֹבְּבִי הליל רְמֹזּוּ לנו עלייהם
באור קָרְנוּ רָועֵקה.

ב' 2 ומתחשים ודבקים, אל-הזהר הנזרא
דום נושא עיניינו;
ושלחנו לחפשי עלי-פני ימי האורה
כל-הרהורי לבנו.

ב' 6 ועליהם נשארנו בְּלִירֵע ועמיה
כ שני פְּרַחִים באיה;
כ שני אֲבָדִים המבקשים אַבְדָה עולמית
על-פני אָרֶץ נְכָרָה.

ב' 3 והתנסאו לקרים ביעף שוקק פינים,
ובפְּרַחִק יפליגו, יאבדו;
על-פני רְכָסִי אַרְגָּמוֹן, אַיִ-זָהָר אַדְמוֹנים,
ביעף דום ירדן.

אילו רגשות באים לידי ביטוי בשתי השורות המסיימות את השיר, ומה גורם לאוהבים להרגיש רגשות אלה? הסבר והדגם את דבריך.

שירת נתן אלתרמן

20. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

ירח / נתן אלתרמן

גם למים נושן יש רגע של הלהת.
שמים בלי צפור
זרים ומבערים.
בלילה הסהו מול חלונך עומחת
עיר טבולה בגבי הארץ.

ובראותך כי דקה עוד צופה אל הלה
ונחירם
על כידון הבrosso
אתה אומר – אלי, העוד ישנים כל אלה?
העוד מתר בלחש בשלומם לדרש?

מאנגמייהם הפעים נבטים אלינו.
שוקט הצע
באדים עגילים.
לעד לא תעהר ממעני, אלהינו,
תווגת עצוועיך הנזדיים.

שמיים, עיר, דרך, ירח, ברוש, מים, עץ – מה מיוחד בדרך שבה המשורר מתבונן בשלושה מן הפרטים האלה? הסבר והדגם את דבריך.

.21. לפניך שיר ללא שם מאת נתן אלתרמן הפוטח במילים "עוד אבואה אל ספר".
קרא את השיר וענה על שני הטעיפים א-ב שאחריו.

בית 1   עוד אבואה אל ספר בשפטים קבועות.

עוד אצנית אלה ידים.

עוד אמר לך את כל המללים הטובות,

שישנו,

שישנו עדים.

בית 2   כי בימך העני כה חישך לעתليل

ונצוב בו וvae לאין סוף.

וממי שכרעו בלי הגיע אליו,

הסגרו לחוץות ולתף.

בית 3   אך פתאום אתה נוגעת כדי מבהיקה.

את פולמת קצת נשכח.

בדממה شبילב, בין דפיקה לדפיקה,

בדממה הזאת

היא שלך.

א. בבייט השני בשיר המשורר כותב "[...]" בלי הגיע אליו".
על פי הבית הראשון ועל פי הבית השני בשיר, הסבר והדגם כיצד הקושי להגיע לאהובה מעוכב בשיר.
(10 נקודות)

ב. האם לדעתך בבייט השלישי האוהבים מתאחדים? הסבר והדגם את דבריך. (7 נקודות)

.22 קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

ליל קייז / נתן אלתרמן

דומיה במרקחים שורקתו.
בתק העספין בעין החתולים.
ליילה. כמה ליילה! בשמים שקט.
כוכבים בחתולים.

זמון רקב, רקב. הלב צלצל אלפיים.
טל, כמו פגישה, את הריסים הצעירים.
במגלב זהב פנס מפיל אלפיים
עבדים שחורים לרחב הרציף.

רומ קייז שטה. עמוֹמה. רוגשת.
על כתפי גנים שפתחה נשיפות.
רע ירךך. תסיסט אורות וחשד.
רתיחה מטמוני בקצף השחר.

וهرחק לאבה, בנהימה מראבת,
עיר אשר עיניה זהב מצפות,
מתאדה בזעם, בתימרות האבן,
של המגדלים והכפות.

בשיר זה יש תיאורים של יופי, עליצות וצבעוניות וגם תיאורים של זדון, ניצול וכיור.
הסביר והדגם כיצד השילוב בין תיאורים אלה בשיר תורם לבניית משמעותו.

.23. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

שיר משמר / נתן אלתרמן

על פגי הרחוב, אשר הדליק את האללים,
עלשו חשות האפרים אין עפות,
אבל בחורף מוקלו בין העלים
כל השדרות בעיר צוחות במערבות.
עלשו שותקות הנו, כי צפור אין בין עלים.
החשך בא, מואר חשמל וגחלים.

החשך בא, מואר חשמל של אותן.
מוֹאָר שְׁלִיטִים של אותן ושל מללים.
מַחְזֵרִי מוטות בְּרַזְל וְחַבְיוֹת
נוֹשָׂם נִים, גָּדוֹל וָזָר כְּבִית-חוֹלִים.
החשך בא, מואר חשמל ואותיות.
החשך בא, מואר מללים וגחלים.

שמרי נפשך העיפה, שמרי נפשך,
שמרי חייה, ביגתיה, שמרי חייה,
שער ראה, עורך שמרי, שמרי יפה,
שמרי לבק הטוב, אמץיהו בידיה.

הנה הרים יד שלוחת ובלי רוח
פתחם חילון לאט נפתח בחשכה.
אמרי מודיע את צוחקת כמו פחד,
אמרי מודיע את קופאת כמו שמחה?
אמרי מודיע העולם כה זר עדין?
יאש נמים מביטים בו מקל צד?
אמרי מודיע בו מפרקרים חייה?
כמו צפור מבלה בתוך קfid?
אמרי מודיע את טעוף ורעוד רב
כמו צפור בחדר בחשפה אשלג?

בית 4

שמרי נפשך, כחך שמרי, שמרי נפשך,
שמרי חייה, ביגתיה, שמרי חייה,
מקיר נופל, מגג גדליך, מאל חשך,
מאבו קלע, מספין, מאפרנים.
שמרי נפשך מו השורף, מו החותה,
מו הנטום, מו המתקה והמושך
ונחמתה במייבאר ואשכירים.
נפשך שמרי וביגתיה, שעיר-ראשה,
עורך שמרי, שמרי נפשך, שמרי חייה.

בית 5

העיר חשכה. אין איש יודע מה זה עם.
אין עם יודע מה זה והוא אשה.
אך בחוצות, אך בחוצות בערב חם,
בערב חם השט כצחק וכלהisha,
רצים על שטים השמים והם
והשקייה שנפרדה מו העולם
ומדגלים והשפה החדשה
האנשים והנשים, יונם, לחםם.

בית 6

זה ערבית קיז לאקרה, זה לאקרה
רק ערבית קיז טוב, ידוע ונישן,
שבא לחסן ולר חמיס, לא למורה
ולא לרחש חשדות ודבר אשם,
שבא עם ריח פבשיילים ועם מנורה
אשר פאר עד אם ננות ונישן.
רק ערבית קיז חם וטוב הוא לאקרה,
רק ערבית קיז חם שבא לא למורה.

בית 7

(שים לב: המשך השיר והשאלה בעמוד הבא.)

שמרי נפשה, לבך שמרי, שמרי נפשה,
שמרי מיה, בינתה, שמרי מיה,
אולי האשר לך שוכן והוא דבשה,
דבשך החם כDMI לבקה ודמעותיה,
דבשך החם והכבד והחשש--
הערב בא. יפה מטנו אין בינותים.
הערב בא. הוא כבר החליף את השמים.

שמרי נפשה, הלא טובות צופו הערב
ורק עוד אין לך עד ביד מי ואיך.
הלא הרות, שאינה מדברת,
לא לחנים רפות נגעת בכתפה.
באור ירח ומושמי העיר מוארת.
שמרי מיה, בינתה, שמרי נפשה.

בית 10

הגיד למה ולא מי בלי קול בוכה אתה?
אMRI מני לך, פתיה מאמינה,
שהחמים נוצרו לא לפלדיינו דעת,
כי אם נוצרו כדי לטל את הבינה?
אMRI, פיכך? מדוע? מי אמר לך זאת?
אMRI, מני? מי גלה לך את הסוד?

בית 11

הסכנות רבות ומספָרָן מה
והן רוצחות אולי במעגל אויב
אך לא אותן, אך לא אותן את יראה,
רק את נפשך המאהבה והמלאה,
המוחלחת לקול צעד מתקרב,
אותה בראת, את הרכה, את השינה,
את הרעה, את הרוחצת בDMI לב.

כיצד המאים והמנחים באים לידי ביטוי בשיר?
הסביר את הקשר ביניהם ובין דברי המשורר לבתו: "שמרי נפש".

ב鹹לחה!

זכות היוצרים שנוראה למדינת ישראל
אין להעתק או לפרסום אלא ברשות משרד החינוך